

Spremembe za mir

Projektni dan na Srednji šoli Veno Pilon Ajdovščina

Letos se spominjamo kar nekaj obletnic: 100. obletnice konca 1. svetovne vojne, 400. obletnice začetka 30-letne vojne, 50-letnice pomladi 1968, ob tem pa zaključujemo tudi Cankarjevo leto. V luči teh pomembnih dogodkov izjemnega pomena za tok zgodovine, smo letošnji projektni dan naslovlili Spremembe za mir.

nasilju, kriptirali in dekriptirali, pletli evropske povezave, sledili vojnim reportažam, razbijali stereotipe in gradili medkulturnost. Pa poglejmo bolj podrobno ...

Ustvarili smo kaligrame, uprizorili recital iz Cankarjevih del in dramatisirali pesmi v domačem in tujih jezikih ter tako razvijali naše ustvarjalne in jezikovne zmožnosti ter bralno pismenost. Glasbeno

nekega drugega časa, gospod Jaka Novak, in nam predstavil svojo življenjsko pot, življenje v taborišču ter občutke ob koncu vojne. Z begom v mir smo raziskovali migracije 20. in 21. stoletja ter rušili stereotipe o migrantih. Spoznali smo Edija Šelhausa, domačina in fotoreporterja v vojni in miru. Po geografsko smo raziskali pomen prometa v Ajdovščini in njeni okolici v času soške fronte ter predlagali vizijo prometa v občini z vidika trajnostnega razvoja. Opozorili smo na pomen planeta, te blede modre pike, ki je naša skupna last, ter na problematiko prekomernega izkoriščanja naravnih virov. Podučili smo se o temeljih prosocialnega vedenja: pomoči, altruizmu in empatiji. Ozavestili smo tudi pomen uvajanja tehnike EFT v vrtce za razvoj čustvene inteligence otrok. Za izredne razmere smo usvojili tehnike prve pomoči, posvetili smo se fairplay-u v športu in zarisali vzporednice z vojno. Dogajanje je skrbno dokumentirala skupina dijakov, ki so pripravili posnetek in zgovorne fotografije, ki si jih lahko ogledate v galeriji na šolski spletni strani.

Poleg učiteljev, ravnatelja, pričevalca ter vzgojiteljic Ingrid Šelj,

Judite Leban in Marjane Črnilogar je pri načrtovanju in izvedbi projektnega dne sodelovala tudi Natali Panič Nardin, naša nekdanja dijakinja, študentka Fakultete za družbene vede v Ljubljani.

Skupaj smo torej dali miru priložnost, da nas za hip prevzame, si zamišljali, kakšen je naš svet bil pred sto in štiri sto leti, kakšen je danes in kakšen bi še lahko postal. Za en dan smo nase prevzeli odgovornost in načrtovali spremembe. Spremembe za mir.

Med prireditvijo se nam je pridružil minister gospod Jernej Pikalo in nas dodatno spodbudil k tovrstnim dejanjem, ki so izjemnega pomena za globalno skupnost. Po njegovih besedah je prav zavedanje pomena miru in nevarnosti vojne tisto, kar pomaga razumeti razmere za krepitev gospodarskih, znanstvenih in medčloveških vezi po drugi svetovni vojni v okviru nastajajočih evropskih integracij. Na ta način je treba po ministrovih besedah razumeti tudi vsa dosedanja prizadevanja EU za mir.

Poslovali smo se s pesmijo. Nadaljevali bomo pretežno v šolskih klopeh, vendar smo domov zagotovo odšli bogatejši tudi za

spoznanje, kako lahko s skupnim razmislekom in ozaveščenostjo doprinesemo k notranjemu in svetovnemu miru. Zdaj pa je na nas, da delimo svoja spoznanja z drugimi, saj z vsakim iskrenim odnosom utrjujemo temelje, na katerih počiva mir celotnega sveta.

Ravnatelj je ob zaključku povzel, da je minister obisk šole izkoristil tudi za to, da nas bolje spozna. Seznanili smo ga z vsemi razvojnimi projekti, v katere je vpeta šola, s sodelovanjem z lokalno skupnostjo, gospodarstvom ter izobraževalnimi in investicijskimi načrti, ki jih imamo tako na področju razvoja programov kot v skrbi za trajnostni razvoj. Minister je izrazil zadovoljstvo s širokim spektrom dejavnosti, v katere je šola vpeta, z urejenostjo prostorov in okolice, aktivnostjo dijakov in ambicioznostjo šole pri postavljanju načrtov za prihodnost. Veseli smo potrditve odličnega dela, načrtov in usmeritev.

Besedilo:
Organizatorji projektnega dne

Izpeljali smo ga 14. novembra 2018, na njem pa smo sodelovali vsi dijaki obeh programov ter vsi učitelji. Po tem, ko smo zjutraj prisluhnili nagovoru ravnatelja, smo si skupaj ogledali daljši posnetek. Ta se je začel s pregledom velikih globalnih sprememb od leta 1618 oziroma 1918 vse do danes, sledila pa so pričevanja o različnih dogodkih, ki so se v tem obdobju zvrstili. Za konec te skupne uvodne ure smo izvedli, kaj mir pomeni ljudem okrog nas – od tistih najmlajših do najstarejših – in tudi sami zapisali Misli za mir.

Od tod dalje pa je pouk stekel v obliki delavnic. Raziskovali smo vojno in mir, se s pesmijo borili proti

smo se lotili pesmi proti vojni, Cankarjevih del, Johna Lennona, spoznali slovensko ljudsko vojaško pesem in celo ustvarili ter izvedli svojo lastno Pesem miru. S pomočjo vzgojiteljic iz vrtcev smo pripravili delavnico za otroke, s katero jih bomo v prihodnje učili komunikacije za mir. Po matematično smo se lotili Cankarjeve Zaklenjene kamrice in se poučili o kriptografiji. Načrtovali smo obisk Evropskega parlamenta v Bruslju in spoznavali pomen evropske povezave pri zagotavljanju miru. Pri zgodovini smo preučevali spremembe zadnjih 100 let in spoznavali korenine sedanje podobe Slovenije, Evropske unije ter sveta. Obiskal nas je tudi pričevalec

Športne prvakinja in prvaki

V četrtek, 29. novembra, je bilo v Novi Gorici zmagoslavno vzdušje. Pilonovci in pilonovke so postali področni prvaki in prvakinja v rokometu.

V petek, 7. decembra 2018, pa je potekalo šolsko področno tekmovanje v košarki za dekleta.

Po napeti tekmi v domači dvorani so pilonovke zmagale proti ekipi Škofijske gimnazije Vipava in se uvrstile na državno tekmovanje. Dijakom, dijakinjam in mentorju prof. Igorju Severju čestitamo in jim želimo veliko uspeha na nadaljnjih tekmovanjih.

S PODVIG-om do samoiniciativnosti in podjetnosti

Krepitev kompetence podjetnosti in spodbujanje prožnega prehajanja med izobraževanjem in okoljem v gimnazijah ali kratko PODVIG je petletni nacionalni razvojni projekt, v katerega je vključena tudi naša šola. Cilj projekta je razviti sistemski pristop do razvijanja kompetence podjetnosti med gimnazijci.

Vseživljenjsko učenje je zelo velikega pomena za vsakega državljan Slovenije, Evropske unije in tudi širše, celega sveta. Državljanji se nenehno soočamo z novimi izzivi, ki od nas zahtevajo vrsto veščin in kompetenc. Zato sta Svet EU in Evropski parlament leta 2006 sprejela evropski okvir ključnih kompetenc, ena izmed njih pa je tudi kompetenca z nazivom samoiniciativnost in podjetnost.

V zadnjem desetletju so se članice EU različno odzvale na zgoraj omenjeni dokument. Nekatere so razvile posebno

strategijo razvijanja kompetence samoiniciativnosti in podjetnosti, večji del EU pa se tej kompetenci ni posebej posvetil.

Letos spomladi smo v Sloveniji pričeli izvajati nacionalni razvojni projekt PODVIG, katerega cilj je razviti posebno strategijo za razvijanje kompetence samoiniciativnosti in podjetnosti. Na šolah bomo v naslednjih letih razvijali in preizkušali modele, ki bi lahko podprli razvoj te kompetence.

Poudariti je potrebno, da je podjetnost, ki jo velikokrat povezujemo zgolj s podjetništvom in finančnimi dobički, veliko več kot to. Podjetnost je skupek mnogih veščin, ki jih vsak potrebuje za uspešno življenje. To so veščine, ki državljanu omogočajo, da prepozna priložnosti in jih zna tudi realizirati in s tem izboljševati svoj vsakdan in splošno stanje v družbi. Finančna pismenost je le ena izmed veščin, ki spadajo

v ta okvir. Poleg nje sem sodijo tudi sposobnost načrtovanja in vodenja, prevzemanje odgovornosti, ustvarjalnost, vizija, delo v timih, sprejemanje tveganja in negotovosti, sposobnost opaziti priložnost, biti motiviran in vztrajen, delati z viri ... Skratka – same veščine, ki nas bogatijo in nam omogočajo, da postanemo uspešni državljani.

Verjamemo, da bomo zaposleni na SŠ Ajdovščina v prihodnjih letih obogatili svojo pedagoško prakso in dijake, ki se bodo vpisovali na našo šolo, še veliko bolje opremili za življenje in jih pripravili na izzive, ki jih čakajo izven šolskih klopi.

Matjaž Trošt, vodja projektnega tima na SŠ Ajdovščina

GIZ-ovci na velikem odru z Radijskim zborom Francije

Na pobudo in idejo profesorice Karmen Ferjančič Žgavc smo se dijaki izbirnega modula Glasbeno izražanje v 4. letniku odpravili na tridnevno ekskurzijo v Pariz, glavno mesto prečudovite Francije. Kot spremljevalca sta se nam pridružila mentorica prof. Karmen Ferjančič Žgavc in prof. Samuel Farsure, ki nas je vodil po pariških ulicah. Iz Ajdovščine smo krenili na pot do letališča Treviso, od koder smo poleteli čudovitemu doživetju naproti. Nekateri od nas smo leteli prvič, zato je bila izkušnja posebej zanimiva.

V Parizu nas je sprejela odlična dirigentka Martina Batič, katere korenine segajo prav v Slovenijo, natančneje v Ajdovščino. Kljub mnogim koncertom in projektom širše po Evropi in svetu je

Ajdovščina še vedno njen prvi dom. Še isti večer smo si ogledali ogromno radijsko hišo Radia France ter eno najprepoznavnejših znamenitosti Pariza, Eifflov stolp.

Za ogled mesta nismo imeli veliko časa, saj sta nas naslednji dopoldan čakali vaja in generalka z dirigentko Martino in profesionalnim zborom Radia Francije, s katerim smo skupaj nastopili. Vseeno nam je ostalo nekaj

časa tudi za ogled znamenitosti: doživeli smo prečudovit sončni vzhod in razgled na mesto izpred Bazilike Srca Jezusovega, ogledali smo si Katedralo Notre dame, Elizejske poljane in Latinsko četrt. Popoldan pa je bil za nas nekaj izjemnega, saj nas je čakala posebna naloga. V veličastni dvorani radijske hiše smo prvotno prisluhnili koncertu radijskega zbora pod vodstvom dirigentke Martine Batič. Na koncu pa smo se jim na odru pridružili tudi mi. Skupaj smo zapeli slovensko ljudsko pesem Pa se sliš', ki nas je v tujini še posebej zaznamovala. Nastop združenih generacij različnih narodnosti s slovensko pesmijo je na koncu požel bučen aplavz in navdušenje v dvorani. Med poslušalci je bila tudi sama direktorica Francoskega radia,

predstavniki Veleposlaništva RS v Parizu in drugi gostje.

Čas je hitro minil, nam pa je ostala čudovita izkušnja za vse življenje.

Velika zahvala pa gre tudi naslednjim sponzorjem: Društvo Gibalnice (Ilirska Bistrica), Plaz d.o.o. (Kranj) in SITOR d.o.o. (Pivka), ki so nam olajšali stroške potovanja.

Doris Pirih, 4. č

Pilonovci poglobljali znanje o infekcijskih boleznih na mednarodni konferenci v Heidelbergu

V sredo, 14. 11. 2018, smo se nekateri dijaki 4. b razreda ob 7.10 odpravili v Nemčijo, z namenom, da bi se udeležili konference, ki jo je organiziral inštitut EMBL

(Evropski laboratorij za temeljne raziskave molekularne biologije) v Heidelbergu. Med potjo smo se ustavili še v Münchnu, kjer nam je bivši dijak naše šole, Miha Černetič,

razkazal Institut Maxa Plancka. Nato smo se odpravili še na ogled astronomskega centra "ESO Supernova Planetarium & Visitor Center", kjer smo izvedeli veliko zanimivih dejstev s področja fizike in astronomije. Izkušnja se nam je zelo vtisnila v spomin, saj nam je Miha znanost prikazal na drugačen, interaktiven način.

V popoldanskih urah smo nadaljevali vožnjo do našega hostla Steffis, kamor smo prispeli okrog devetih zvečer. Naslednji dan smo se po zajtrku odpravili v središče Heidelberga, ki je znan kot univerzitetno mesto, saj je bila tukaj prva univerza, ustanovljena že v 14. stoletju. Pot nas je najprej peljala do mostu, ki nam je omogočil prelep razgled na stari del mesta. Zatem smo se povzpeli na tamkajšnji renesančni grad, ki nas je prevzel s

svoyo podobo. Tam smo si ogledali tudi grajski apotekarski muzej. Ker pa nam čas ni bil naklonjen, smo morali pohiteti na avtobus, ki nas je odpeljal v vodilni evropski laboratorij za temeljne raziskave molekularne biologije (EMBL). Po registraciji na konferenco z naslovom "Infectious Diseases: Past, Present and Future" se je začel program, ki je bil razdeljen na štiri seje. Na prvi smo izvedeli nekaj več o epidemijah v zgodovini človeštva, bolj natančno o razvoju nalezljivih bolezni ter o evolucijski zgodovini mikrobov.

Po kratkem premoru za »kafetkanje« smo se poglobili v probleme znanosti ter izvedeli, kaj lahko pričakujemo v prihodnje. Najbolj so nas presenetili odgovori na vprašanje: "Zakaj je vedno več ljudi odpornih na antibiotike?" Dan se je bližal koncu in sledila je le še večerja. Zadnji dan smo se na EMBL odpravili v zgodnjih jutranjih urah, saj se je tretja seja začela že ob devetih zjutraj. Predavanja v tem

sklopu so bila namenjena predvsem družbenemu področju. Debata se je vrtela predvsem okrog cepljenja.

Po končani konferenci smo dobili možnost ogleda kampusa ter laboratorija, v katerem izvajajo poskuse na živalih. Na koncu pa so nam predstavili še EMBL kot ustanovo in kot organizacijo. Sledila je dolga pot domov, med katero smo imeli čas za izmenjavo mnenj in vtisov.

Večina se nas je konference udeležila predvsem zaradi dejstva, da nam je sama tematika pri srcu in smo si želeli izvedeti nekaj več na naravoslovnem področju, kar nam bo mogoče koristilo tudi, ko bomo (v bližnji prihodnosti) sedeli za univerzitetnimi klopki.

Vsi smo mnenja, da nam je konferenca razširila obzorja in je izkušnja, ki jo bi vsak izmed nas še enkrat ponovil.

Elena Koradin, 4. b

Pilonovci obiskali Evropski parlament v Bruslju

V sredo, 21. novembra 2018 smo se dijaki 4.a in 4.b razreda naše šole odpravili na obisk Evropskega parlamenta v Bruslju.

Na pot smo odšli tik po končanem pouku. Nekoliko napeti, a navdušeni smo se odpravili na letališče v italijanskem Trevisu, od koder smo poleteli do evropske prestolnice. Osrednji del naše ekskurzije se je odvil v četrtek, ko smo obiskali Evropski parlament. Krajši predstavitvi Evropske unije in njenega pomena je sledilo srečanje s Patricijo Šulin, slovensko poslanko v Evropskem parlamentu. Gospa Šulin je bila tudi razlog, da smo se v Bruselj odpravili, saj nas je tja povabila in sofinancirala naš obisk. V sproščenem pogovoru nam je iz prve roke predstavila svoje delo v tej vplivni instituciji, nas popeljala po njenih prostorih in predstavila možnosti, ki jih mladim ponuja Evropska unija. Za finančno podporo in čas, ki si ga je vzela za nas, se ji iskreno zahvaljujemo.

Dijaki smo se na obisk parlamenta pripravili že v okviru projektne dne Spremembe za mir, ki smo ga

na šoli izvedli 14. novembra 2018. Spoznavali smo institucije Evropske unije in njen vpliv na naše življenje. Odkrivali smo pomembnost odločitev, ki so sprejete v Evropskem parlamentu in videli, da nekatere, kot so npr. Erasmus+ in projekt Priložnosti EU, pravzaprav že zelo dobro poznamo.

Poleg parlamenta smo si imeli priložnost ogledati tudi glavne znamenitosti belgijske prestolnice. Največ naše pozornosti je pritegnil kipec Manneken Pis in pivnica Delirium, seveda pa nismo pozabili poskusiti slavnih belgijskih vafljev. V petek smo se odpravili v bližnji srednjeveški mesti Brugge in Gent.

Najprej smo se ustavili v Bruggu, obiskali tamkajšnjo pivovarno De Halve Maan in poskusili njihovo pivo. Nato smo se sprehodili po očarljivem mestu in se odpravili v Gent. Tam smo večino časa namenili ogledu mesta in uživali v nakupovanju. Sobotno jutro smo imeli prosto, popoldne pa namenili vrnitvi domov.

Ekскурzija v Bruselj je bila čudovita izkušnja, ki nam bo

zagotovo ostala v spominu. Imeli smo edinstveno priložnost spoznati najpomembnejšo institucijo Evropske unije in si ogledati tri čudovita mesta, kar pa je ekskurzijo naredilo čarobno, so seveda spomini, ki smo jih tam ustvarili.

Tina Mozetič, 4.b

